

A csillaghajó

Gunyecz tábornok szolgálati gépkocsija kétórnyi haladás után (mely számottevően apasztotta Malgária védelmi üzemanyag-tartalékait) megállt a tengerparti hegység sziklás ormára felkanyargó út végén, az Űrhajózási Központ bejárata előtt. A motor elcsönnesedett. Tisztán hallatszott a mélyből a parti szikláknak csapódó tengervíz morajlása, az öböl vize felett repkedő sirályok rikoltása, a sziklás fennsík felett magasan süvöltő szelek zaja. Más semmi. A Központ épülete kihaltan tűnt, mozgás nem mutatkozott.

Gunyecz tábornok rosszallóan vonta össze sűrű szemöldökét. Sapkáját fejébe nyomta, aktatáskáját hóna alá csapta, és kilépett a töredezett úttestre.

Az épület nem volt nagyobb egy vidéki vasúti állomásnál, mégis Malgária leghíresebb intézményei közé tartozott. A malgár nép bölcs tanítója s forradalmának vezetője, a nagy Haszin elnök e helyütt kívánta bizonyítani a hős malgár nemzet fölényét az Amerikai Egyesült Államokkal (és a többi országgal) szemben. Egy saját űrjármű megépítése erre igen alkalmas eszköznek látszott. A világ aligha kételkedett volna tovább Haszin elnök tanainak bölcsességében, amint meglátja felemelkedni az első malgár csillagközi űrhajót, mely a Föld légkörének elhagyása után először leszáll a Hold nappali oldalának kellős közepén, hogy elhelyezze a malgár nemzeti lobogót és Haszin elnök arannyal keretezett portréját, majd portyázásra indul a Naprendszerben, s ha úgy tetszik, azon is túl... Hibát nem találván gondolatmenetében, a nagy vezér félretett minden további habozást és időrabló kételkedést, mely a malgár nép ellenségeinek malmára hajtaná a vizet, és kiadta a parancsot az űrhajó megépítésére.

Három esztendő múltán még kevés jelét lehetett tapasztalni, hogy a tervet majdan siker koronázza. Felépült ugyan a Központ épülete, be is rendezték az elérhető legkorszerűbb irodatechnikával, az igazgatói irodába például telefon jutott – igaz, vezetékét éppúgy nem építettek ki hozzá, mint egész Malgáriában –, és sikerült egy írógépet is szerezni. Minden szoba falát feldíszítették továbbá Haszin elnök életnagyságú festményével, melyen a „Nagy Malgár Forradalom” elnevezésű csillaghajó előtt feszít díszegyenruhájában, a felkelő nap fénykoszorújától övezve dicsőségesen (nehéz dolga volt a piktornak, mert a csillagközi űrhajót úgy kellett gigantikusnak ábrázolnia, hogy mégis eltörpüljön a bölcs vezér mellett).

Valódi előrehaladás nemigen történt.

Az űrhajót öntöttvasból tervezték, mivel úgy vélték, csak ez nyújthat kellő védelmet a meteorok zápora elől, amiről egy hétvégi újság csillagászati mellékletében olvastak. Ez nagyban hátráltatta a megvalósulást. A fő probléma abban rejlett, hogy Malgária nem rendelkezett önteni való nyersanyaggal, importra pedig nem gondolhattak, mert a nagy Haszin tanítása szerint ez országuk gyengeségének jele lett volna a világ szemében. Az acélgyártástól a malgár ipar fényévekre volt, nem is álmodhattak róla.

A hajtóművel csaknem sikerült elkészülni. Két teherautóból kiszerezték a dízelmotort, és a malgár partok mentén már javában folyt a tengeri szennyeződések lehalászása,

• Az Avana Egyesület által 2003-ban meghirdetett *Preyer Hugo* novellapályázat első helyezettje.

hogy elegendő olajhoz jussanak, amikor hírszerzési forrásból származó információ hozta Haszin elnök tudtára a Ciolkovszkij által felfedezett rakétaelvet. A nagy és bölcs vezér rendkívül feldühödött, s nyomban úgy döntött, hogy a tervezőknek és kivitelezőknek ezt a garnitúráját a takarítónókig bezárólag kivégezteti, és új embereket állít helyükre. Még ugyanabban a percben, melyben aláírta halálos ítéletüket, kinevezte az űrhajózási program új vezetőjévé Gandult, a Malgár Akadémia elnökét.

Gandul természetesen nyomban átlátta, miféle hurok fonódik a nyaka köré, de nem tehetett semmit a kétes megtiszteltetés ellen. Művelt és humánus ember lévén nem vette lelkére, hogy bárkit magával rántson a biztos halálba, melynek csupán időpontja volt kérdéses, ezért akadémiai elnöki posztjáról való lemondásával egyidejűleg felkérte kollégáit: aki úgy gondolja, csatlakozzon önként az első malgár űrhajó megépítési programjához. Felhívását fagyos csend fogadta. Már-már botrány fenyegetett, kezdett szabatázs színezetet ölteni az ügy, amikor mégiscsak akadt két jelentkező. Gandul megkönnyebbülten sóhajtott fel. A közelinek tűnő kivégzést sikerült bizonytalan időre elhalasztani. Ám szíve összefacsarodott, amikor meglátta, hogy a két jelentkező nem más, mint legjobb barátai, Scavaro, a festő és Mozer, a zenész.

– Drága barátaim – szólott hozzájuk Gandul –, mi ütött belétek? Meguntátok az életeteket? Haszin mindannyiunkat ki fog végeztetni, ha nem építünk neki űrhajót.

– Nekem úgyis elegendem van ebből az életből – vont a vállát Scavaro. – Legszívesebben szíven szűrnám magam az ecsetemmel, ha továbbra sem festhetek mást, mint Haszint dicsőítő képeket.

– Miért nem komponálhatok lágy, érzelmes melódiát, ami simogatná az emberek lelkét? – csatlakozott hozzá Mozer. – Mindig azok a harci indulók! Mintha dobon és trombitán kívül más hangszer nem is létezne.

Gandul nem tudta, mit válaszoljon.

– De hát... mit kezdjek én most veletek? – kérdezte kétségbeesetten. – Ha legalább mérnökök lennétek, fizikusok vagy csillagászok...

– Mire vágsz fel úgy? – felelte sértődötten Scavaro. – Hiszen te magad sem vagy egyéb, mint nyavalyás irodalmár, tintanyaló poéta. Annyit értesz az űrhajókhöz, mint...

– Csitt – vágta el Gandul a további vitát. – Nem kell, hogy meghallják. Ámbár úgyis tudja mindenki, csak kimondani nem merik.

A triumvirátus összeszedelőzködött, és felköltözött a tengerparti fennsíkon álló Űrhajózási Központ épületébe. Többet nemigen lehetett hallani róluk. Bizonyosan javukra írható, hogy többé nem zaklatták a minisztériumokat lehetetlen kívánságokkal, pénzügyi vagy más okok miatt kivihetetlen beszerzésekkel. Tulajdonképpen semmi mást nem kértek, mint néha egy kis kottapapírt vagy néhány négyzetméter vásznat és festéket, olykor pedig vacsorára pizzát, amit lovasfutár vitt fel nekik. Cserébe rendszeresen elküldték a munkájukat felügyelő Gunyecz tábornok számára havi jelentésüket, melyben minden alkalommal az állt, hogy a munkálatok kitűnően haladnak, a tervezett határidőt tartani tudják, éljen mindörökké a nagy és bölcs Haszin elnök és a dicsőséges forradalom.

Egy darabig minden szépnek és jónak tűnt. Csakhogy a tábornokot sem ejtették a fejére. Gunyecz elképzelése igen egyszerű volt. Úgy tervezte, hogy a határidő lejárta előtt váratlanul ellenőrzést rendel el, melynek során leleplezi az ellenséges ügynököket, a malgár nép testén élősködő parazitákat, akikkel könyörtelenül és haladéktalanul le kell számolni, amint az Haszin elnök tanításai között előkelő helyen szerepelt. Mivel pedig a tábornoknál az emberekbe vetett bizalom mindössze egyvalaki esetén jöhetett szóba,

amikor elérkezettnek látta az időt, megtöltötte revolverét, és útnak indult.

Az Űrhajózási Központ siralmas látványt nyújtott. Az időjárás viszontagságai ki-kezdtek az elmúlt évek alatt. Nagy foltokban lehullott a vakolat, egy szélvihar elvitt néhány cserepet, melyek helyén bőségesen befolyt az eső. Az ablaktáblák hiányoztak vagy kifordulva, törött üveggel lógtak helyükön. Az ajtókat a szél csapdosta, némelyik hosszában elrepedt, át lehetett látni a réseken. A szobákban, a folyosókon szerteszóródott papírok, kiürült festékesdobozok, összegyűrt kottalapok heverték.

Az épület mögött füves síkság húzódott, ide tervezték az űrrepülőteret, melynek betonfelületéről kellett volna elemelkednie a „Nagy Malgár Forradalom” csillaghajónak. Betonnak azonban nyoma sem volt, jókorára nőtt füves gatz hajlítgatott a meg-megújuló szél. A térség szélén kecskenyáj legelészett, körülötte bottal a kezében rongyos öregember téblábolt.

– Hová lettek innét az emberek? – intette magához a tábornok.

– Azok biz’ elmentek – felelte hunyorogva az öreg, miután kelleetlenül odaballagott.

Megérezte, hogy nagy úrral akadt dolga, jobbnak látta nem ellenkezni.

Gunyecz tábornok értetlenül állt. Innen elmenni? Ugyan hová?

– Nincsenek messze – folytatta a pásztor. – Arra lentebb kerestek egy szélvédett helyet. Azt mondták, idefent nagyon erős a szél, nem jó az űrhajónak. Elfújja.

– Mutassa meg!

Az öregember kinyújtott karját követve a tábornok megpillantott a közelben egy zöldellő rétet, melyen apró alakok mozogtak. Ám űrhajót nem látott, bárhogy erőltette szemét. Gyors léptekkel megindult arrafelé.

A nap egyre hevesebben tűzött. A tábornoknak kezdett melege lenni. Előbb vörös-csíkos zubbonyát fektette karjára, majd aranydíszítéses tányérsapkáját is levetette. Mire leért a völgybe, ingét hátához tapasztotta az izzadság.

Már csak méterek választották el az emberektől, de azok még nem vették észre. Jól kivehette sürgölődésüket. Csomagokkal megrakva a rét közepén álló hatalmas szénaboglya tetejére mászkáltak fel a több oldalról nekitámasztott létrákon, majd jöttek le onnét, immár üres kézzel. Gunyecz kinyitotta pisztolytáskáját, megtapogatta revolverét.

– Jó napot, emberek! – kiáltott rájuk. Mind megálltak, és csodálkozva néztek rá.

– Tényleg maga az, tábornok úr? – kérdezte Gandul, mint aki nem hisz a szemének.

– Sorakoztassa fel az embereit! – parancsolta a magasrangú katona.

De azoknak sehogy sem akaródzott rendezett alakzatot felvenni. Csak álltak a réten zsebrevágott kézzel, bámulták őt, és egymás közt suttoztak.

– Miért kellett a Központot ide áthelyezni és álcázni? – kérdezte Gunyecz a szénaboglyára mutatva. – Támadástól tartanak talán? És engem miért nem értesítettek?

– Miről beszél, tábornok úr? – csodálkozott Gandul.

Gunyecz magát türtőztetve kérdezte:

– Akkor mi ez a boglya? Talán az épülő űrhajót fedték be szénával?

– Nem, tábornok úr. Szó sincs róla.

– Hát akkor? Magyarázatot követelek!

– Ez maga az űrhajó.

Katonai pályafutása során Gunyecz számtalan trükköt ismert meg, mellyel beosztottai takargatni próbálták hiányosságaikat. Mind között ez volt a legelképezetőbb.

– Ismétlje meg! – vette hangosabbra a szót a katonatiszt.

Gandul megismételte:

– Az űrhajó itt áll ön előtt, tábornok úr.

Most a tábornokon volt a csodálkozás sora, ám ő nem az a fajta ember volt, aki kimutatta, ha valami meglepte. Szigorú arcot vágott.

– Itt egy csaknem startra kész űrhajónak kellene állnia – jelentette ki. – Lát maga itt ilyet?

– Természetesen – felelte nyugodtan Gandul –, és az űrhajó *teljesen* útra kész.

Törökülésben leült, tépett egy fűszálat és elkezdte rágszálni. Társai is leheveredtek egy árnyékos helyre. A tábornok tétovázott kicsit, majd utolsóként ő is letelepedett.

– Szegény ez az ország – magyarázta Gandul –, elképzelhetetlenül szegény. Bármiféle anyagot kértünk volna az űrhajó építéséhez, biztosan nem kapjuk meg. És ha meg is kapunk mindent, és valami csoda folytán meg is építjük az űrhajót, ugyan honnan lett volna elegendő üzemanyag, hogy repülni tudjon? Így hát előbb ezen a problémán gondolkoztunk el, és rá kellett jönnünk, hogy a hagyományos energiahordozók nem jöhetnek szóba. Más, gyökeresen más megoldást kellett találnunk.

– Eltértek a tervtől? – kérdezte Gunyecz szigorúan.

– Ugyan, tábornok úr, éppolyan jól tudja, mint én, miféle tervek is azok. Lázálomban fogant célkitűzések, irreális határidők, hangzatos jelmondatok. Semmi konkrétum.

Ez felért egy lázadással, Gunyecz mégsem reagált az elhangzottakra. Ebből még nem lesz baj. Itt nincsenek lehallgatókészülékek.

– No és? Mire jutottak?

Gandul messzire pöccintett kézfejről egy apró rovar, majd vontatottan felelt.

– A mi hajónk, tábornok úr, a gondolat erejével repül.

„Ez megbolondult” – gondolta a tábornok, – „teljesen megbolondult. Agyonlőjem vagy bezárassam inkább?”

– A mesék is úgy mondják: gyorsabban, mint a szélvész, gyorsabban, mint a gondolat. Ha egy távoli helyre gondolok, képzeletben máris ott vagyok. Nem akadály előttem sem a tér, sem az idő. Nem állhat utamba sem vastag fal, sem rács. Nem kell hajtómű, nincsenek műszerek, acélfalak, üzemanyag-megatonnák, szükségtelen a szkafander.

– Maguk művészek... javíthatatlan álmodozók.

– Álmodozás? Nem, ez nem álom. Én tényekről beszélek. Kézzelfogható, valódi tényekről.

Gunyecz feldühödött.

– Tények? Megmondom én maguknak, mik a tények! Maguk kutatás ürügyén herdálták a malgár népi vagyont, megpróbálták lóvá tenni engem, és ami ennél is sokkal rosszabb, rajtam keresztül megpróbálták becsapni a nagy és bölcs Haszin elnököt. Mindezért...

– Nem csaptunk be senkit – jelentette ki önérzetesen Gandul. – Próbarepülést is végeztünk már. Ellátogattunk a Syrius vidékére, ahol rendkívül barátságos, békeszerető lényeket találtunk, akik örömmel látnak vendégül minden földlakót. Különösen kedvelik a művészeket. Mozer barátom nem győzött eleget játszani a hegedűjén, és elragadtatva ámultak a földi képeken, melyeket Scavaro festett nekik, jómagam pedig versbe foglaltam a szabadon szárnyaló gondolat megnyergelését, a száguldást a mindenség szilaj térségein át... Alig akartak hazaengedni bennünket, és meg kellett ígérnünk, hogy hamarosan visszatérünk.

A tábornok felpattant.

– Azt hiszik, szórakozhatnak velem? – sziszegte dühösen. – Majd eljuttatom én

magukat oda, ahová valók!

– Mi leginkább itt szeretnénk maradni, ha lehetséges – szólt közbe Scavaro, miközben Mozer állt alá fogta hegedűjét, s bús, jajgató dallamokat csalt elő a hangszerből. – Hol nő ilyen selymesre a fű, mint éppen itt, ebben a völgyben? A nap úgy melenget, ha felé tárom mellkasomat... a Syrius napja kék és hideg. Szép hely, barátságos hely, de mégsem a Föld, és...

Hangja elakadt, amint szembe kellett néznie a tábornok pisztolycsövével.

– Szálljanak be az „úrhajó”-ba! Befelé mindannyian! Aki nem engedelmeskedik, lelövöm!

– Nem akar velünk jönni, tábornok úr? – kérdezte Gandul. – A Syrius fantasztikus hatással van az emberre. Szinte sugárzik a békevágy, a jóság és a szeretet.

– Talán majd a következő alkalommal.

– Lehet, hogy soká lesz az, tábornok úr. Ki tudja, meddig marasztalnak bennünket. Száz év is beletelhet. Vagy akár kétszáz. Tudja, van egy kútjuk, az Örök Fiatalság és Szerelem Forrása. Aki annak vizéből iszik...

– Szálljanak már be! Nem érek rá egész nap magukkal vacakolni. •

– Ha így akarja! – sóhajtott fel Gandul.

Társai után ő is felmászott a boglya tetejére. Felhúzták a létrákat. A tábornok magára maradt a réten a szénaboglya előtt, csak a továbbra is kihallatszó beszédfoszlányok és a hegedűszó voltak vele. Elrakta pisztolyát (takarékoskodni kell a töltényekkel), és zsebéből gyufát elővéve odalépett a szénaboglyához. Végezzük el a piszkos munkát, gondolta. Majd balesetnek fog látszani. Vagy diverzáns akciónak. Mindegy. Az igazság az, amit én írok majd a jelentésemben.

Keresett egy száraz fűszálat, mely hosszan kinyúlt a boglyából. Csodálkozva vette észre, hogy a fűszál remeg. A boglya körül szellő söpört végig, attól reszketett immár a boglya minden szála. Az is lehet azonban, hogy fordítva történt, és a fűszálak remegése kavarta fel a levegőt. Annyi bizonyos, hogy a hatalmas boglya egyszerre könnyedén elemelkedett a földről, lebegett egy kicsit a tábornok elképedt tekintete előtt, majd méltóságteljes lassúsággal tovább repült fölfelé. Közben hallotta még a beszédüket, az egyre halkuló hegedűszót, de hamarosan mindez semmivé enyészett. A boglya szüntelenül szállt egyre feljebb, a csillagok felé, már olyan aprónak látszott az irdatlan magasság miatt, mintha csak egy maréknyi, feldobott fűcsomó lenne, végül az is összezsugorodott, ponttá vált, beleveszett a káprázó levegőbe.

A tábornok az üres, kék eget bámulta, míg bele nem fájdult a nyaka. Kezéből kihullott a feleslegessé vált gyufásdoboz. Nem csak álmodta mindezt? Megdörzsölte szemét. Tényleg megtörtént ez a hihetetlen esemény? Már maga sem tudta, mit gondoljon. A valóság, a szilárd valóság néha oly illékony...

Amint magához tért, tovább töprengett. Most mit írjon a jelentésébe Haszin elnök számára? Miként számoljon be minderről? Mi vár rá, ha előadja, amit látni vélt?

Nem lehettek kétségei. A legcsekélyebb bizonyítéka sem volt semmire.

„Majd azt jelentem, hogy megszöktek” – döntötte el végül. – „Ez mindenképpen igaz” – nyugodott meg valamelyest. – „Ideje hazaindulni” – gondolta, és amint lehajolt, hogy összeszedje holmiját, a magasból, a semmi közepéből egy elszáradt fűszál hullott alá, pontosan őrá, könnyedén megcirógatva a nyári melegben izzadó, csupasz tarkóját.

• A malgár fordító eufemizmus. A tábornok ennél sokkal erőteljesebb kifejezést használt.